

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Székényi-utca SIMON-ház Kuns József nr
kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK.

Előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szerkesztéséről és a
minden körülmények idején intézkedések.

Hírdetési díjak (levelek csak ismert kézektől
fogadhatók el).

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PART KÖZLÖNYE

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előzetési ár

Helyben házhoz hordva vagy vidéki
postán küldve

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy órára	1 frt — kr.

Hírdetési díj:

Öt-hasábszorosított egyszerű beiktatásért 50k
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilatkozó 4 hasábszorosított 20 kr.

Hírdetést vagy reklámot magában foglalt
ajánlat sora 50 krajczár.

XVII. évfolyam 1890.

Debreczen. Hétfő Február 19.

28. szám.

Az elkülönített miniszterium élén.

(T.) Én, ki annak az eszmének, hogy a földművelési miniszterium elkülönítessék, egyik szerény harcosa voltam, ez érdekében a Budapesten tartott gazdasági kongresszuson is felszóltam, röpiratot írtam, csak örömmel üdvözölhetem ez eszme valószínűsítését, s azon jóakaratu tevékenységét, mely az elkülönített földművelési miniszterium kebelében megindult.

Remélem, hogy e tekintetben senki sem vádolhat tulságos kormánypartisággal, sőt röpiratom több helyen, oly kiméletlen igazsággal volt megírva, hogy szólsóba illik sem csinálhatta volna különben. Volt is ama röpiratból mindössze annyi hasznom, hogy szétkifüldöztem, de még csak annyit sem tudok, vajjon illetékes helyen méltónak tartották-e az elolvasásra? Ohajtásom azonban teljesült, a földművelési miniszterium elkülönítetett, s ez nekem elég. Befolytam-e az elkülönítésbe én is avagy nem? Azt nem kérdelem. Az ige testté lón, s ez a fő.

Még ha ez a mostani miniszterium semmit nem csinálna is, meg van hozzá az alap és lehetőség, hogy a következő mindent megtehesse, mert most már megvan hozzá a tér, megvan hozzá az idő. A földművelési minisztert nem foglalják el az ipar és kereskedelem gondjai is, egyenesen a földművelésnek élhet. De örömmel konstatalhatom, hogy zaj nélkül ugyan, de az elkülönített miniszteriumban komolyan hozzá fogtak a munkához. Nem csapnak szelet, nem zakatolnak figyelmet ébresztően, hanem dolgoznak folytonosan, eréllyel és ernyedetlenül úgy, hogy amit a földművelési miniszter legutóbbi beszédében jelzett, az már nem ígért többé, hanem kézbe vett folyó munka.

Szapárynak egyáltalában nem ter-

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Időtöltésül.

Tárczák. Szabolcska Mihálytól.

E legújabbban megjelent kötet szerzőjének neve sokkal ismertebb a debreczeni közönség előtt, minthogy maga a név is bemutatásra szorulna. Helyi lapjaink elég sürűn közlik a név alatt azokat a csinos költeményeket, melyeknek nem fals akkordjai, az érző szivekben sokáig visszacsengenek — s melyeknek tartalmasága, formaszépsége az irodalombarátokban mindenesetre érdekeltséget kell, hogy keltsen.

Hogy azonban Szabolcska nemcsak verseket tud írni, hanem prózákat is, annak bizonyosságát szolgálhat az előttünk fekvő kötet, melyet szerző igen találon „Időtöltésül”-nek nevezett. Valóban ezek a szellemesen, könnyed tollal megírt apró csevegések, melyek nem számítanak arra, hogy viágrendítő, titáni gondolatokat ébresztszenek az olvasóban — a legjobb időtöltésül szolgálhatnak. S az egész könyv felér egy kedvesen csevegő, szellemes, művelt emberrel aki szerényen bemutatva magát, elkezd beszélni erről és arról is, ide s oda csapongva a gondolatok nagy mezején, — de mindég érdekesen, mindég kedvesen — és akitől, midőn elbucszunk, egész őszintén azzal válunk el, hogy legyen szerencsénk legközelebb ismét.

És most kezdjünk csillagok alatt írni, mert a közönség nagy része, az egymásba folyó, hosszabb cikket nem is igen szokta elolvasni — s úgy van vele mint az a paraszt ember, aki bement a boltba kaszát vásárolni, s mikor életettség vagy két tuczatot — eloltta magától az egészét.

De hiszen ha ilyen nagyon sok van itt egy rakáson, hát a között nagyon sok

mészete a szóval való brillirozni akarás, rendszeren kevesebbet szokott mondani, mint tenni s ez volt egyik hibája pénzügyminiszteri expozéinak is, hanem ő a komoly munkák embere, így ismeri mindenki. Kilencz hónapja, hogy földművelési miniszter. Vajjon mit tehetett volna azóta? Ennyi idő tulajdonképpen arra sem elég, hogy a teendők minden ágát áttanulmányozni képes legyen. Ezek közül áttanulmányozta az állategészségügyet s az e téren szükséges teendőket, ami egyedül is oly szakma, amely éveket igényel, áttanulmányozta a szőlészet terén szükséges intézkedéseket, és a vizek szabályozását. Áttanulmányozta pedig ezeket nem kapkodva, hanem komolyan, s oly komoly ígéretekkel tett ez irányban a parlamentben, amilyeneket előtte még egy miniszter sem.

Egy esztendő alatt három ily szakmát áttanulmányozni, azokban oly intézkedéseket tenni, mint jelezve lett, biztos garanciája annak, hogy itt nem szélmalom harccsal van dolgunk, hanem, hogy előbb itt tesznek és csak azután beszélnek róla, holott legtöbb helyen az a szokás: beszélni és beszélni, fényes programokat csinálni, nagy lühöt és nem felelni meg a várakozásnak. Mig a Szapáry programjáról elmondhatjuk: ha minden évben ennyit tesz, három négy év alatt megtett mindent.

Marha és sertés kiviteltünk biztosítása már maga oly nagy vívmány lenne, melynek hordereje kiszámíthatatlan. Marhatenyésztésünk jelenleg oly szomorú helyzetben van az árak végtelen alacsony állása miatt, hogy ez oldalról a gazda, biztos jövedelemre nem számíthat, mig ha a kivitelt az elzárt irányokban megnyitják, egyszerre oly lendületet öltene, mely gazdasági mizeriaink egy tetemes részét orvosolná. Majd, avagy éppen ily fontos, sertés kiviteltünk biztosítása. Csak ezt a kettőt vigye keresztül Szapáry, már meg-

rossz is van — nem veszek én ebből; mert rosszat találnék venni.

Pedig ha a rosszakat egyenként mutogatták volna néki — megvette volna.

Hát mutassuk mi is egyenként. Nem ugyan a rosszakat!

A szerző előszavában tulságos szerénységgel „semmik”-nek nevezi a kötet darabjait. Igaz ugyan hogy a csók és a szerelem, az ő legkedvesebb témái, legtöbb esetben a semminél nem sokkal érnek többet — de az is igaz, hogy nehezebb és többet érő dolog a semmiről élvezhető valamit írni — mint a valamiről semmit, (tudniillik semmit sem érő dolgot). Bár érdekesen dus és nem dus, tehetséges, ifjú íróink legtöbbje ez utóbbit szokta kultiválni.

Szabolcska a sok semmiről sok valamit írt; könyvében nagyon sok kedélyes, kedves dolgot mond el, könnyed, csevegő stílusban, helylyel helylyel franciás esprít-vel és sohasem unalmasan. Pláne, ha a szerző valóban praxisból beszéli el azokat a dolgokat, az valóban valami. Azonban, házasulandó legényember lévén, a reputációja tekintetéből higgyük el neki, hogy csak theoretikus. Ambar az ismeretlen világgrésztől: a szivről irt pontos adatai elolvasása után hajlandók lennénk őt praktikus s bölcsésznek is tekinteni, a ki nem borról prédikál és vizet iszik, hanem borról prédikál és azt is iszik.

Vegyük csak sorra a kötet darabjait. Az első „Egy kis indiskréció a csórról”. (Hogy a csókról írjon valaki, ahhoz valóban elegendő egy kis indiskréció is, — a csókhoz azonban már több kell.) Foglalkozik továbbá a csók történelmi fejlődésével, a csók történetével, — persze csak általánosságban, mert tudvaleg mindenki csóknak külön-külön története van — azután

felelt feladatának és nagy szolgálatot tett hazájának. Pedig mondott még ő többet is.

Nem csodáljuk azonban, ha a gazdasági közönség türelmetlen része, e szavakban fősvénykedő programmal nincs megelégedve, mert hát úgy vagyunk biz azzal, hogy a hosszas várakozás után hogy: Mindent szeretnénk egyszerre, de hát az nem megy. Szolgáljon azonban megnyugtatónkra, hogy a munka megkezdődött és folyamatban van, halad, lassan, de biztosan, ami pedig halad, el nem marad.

Üdvözljük Szapáry Gyula grófot az elkülönített földművelési miniszterium élén, és nem kívánunk nagyobb haladást 1891-re sem, mint amennyit az első évben tanusított,

Uj törvényjavaslatok a magyar ipar emelése érdekében. A képviselőház szombati ülésében a kereskedelem és pénzügyminiszter igen fontos törvényjavaslatokat nyújtott be a hazai iparnak nyújtandó kedvezményekről, valamint a hazai ipart támogató pénzügyi intézkedésekről. Mindkét törvényjavaslat intézkedései nagy mérvben képesek elősegíteni a hazai ipar fejlődését, s a kormány jelentékeny szolgálatot tesz a magyarországi gyáripár érdekében a javaslatokban biztosított kedvezmények által.

Az első javaslat szerint állami kedvezményekben részesülnek a műszaki tudomány fejlődése szerint berendezett gyárak, melyek a magyar korona országában mostanig még elő nem állított cikkeket gyártanak. Másodsor bizonyos már létező, vagy ezután létesítendő gyárak, melyek a t. javaslatban egyenként elősorolók. Mindezen gyárak a részükre az 1870. LII. t.cikk 2. §-ban biztosított házadómentességen kívül fölmentettek a kereseti adó, illetőleg bányaadó, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója, az ezen adók után járó községi pótlék, a kereskedelmi kamarai illetékek s az általános jövedelmi adópótlék alól. Ha ily gyárvállalatok, mint részvénytársaságok alapítottak, mentek azon adóktól és illetékektől

osztályozza a csókokat (pedig hát azokat adjuk és vesszük osztálykülönbség nélkül) s különösen hadászati szempontokból ajánlja a csókokat célravezetőnek. (Oh igen, hadászati szempontokból nagyon célravezetők, főleg ha nem rémitik meg az ellenséget.)

A második darab a „Valami a semmiről.” melynek egyik legügyesebb ötlete az ágyu és jeggyűrű készítésének történelme. Mindkettőhöz egy jókora semmit vesznek s körülöntik érczel — aztán pedig azzal annyi embert lönek le a mennyi elé akad, ezzel pedig csak egyet: a völegényt. (Pedig legjobb lenne legelőször az anyóst!)

„A mi diák életünköl” cím alatt igen érdekes dolgokat beszél el a szerző a collégiumi életéről, a legatitokról. Kedélyes, kedves dolgok melyek elolvasása sok volt diákban fogja felélesztetni ifjúsága derűtlen napjainak boldog poezisát. Nincs is szebb élet a diákéletnél — csakhogy akkor jut eszünkbe ezernyi kedves órája mikor már visszahozhatlanul elmúltak az aranyos napok — az ábrándos szerelmekkel, a pénztelen állapotokkal.

Különösen az utóbbiak gyakran ébresztenek bennünk diákori remiszszencziákat. Ugygyancsak a diákélet egy kedves jelenetét festi a „Hová fog vezetni” című kis darab. Ugyszintén a „Reminiscentiák”-ban is, a hagyományos Andrásnap i domöntésnek és egy falusi éjjeli zenének sikerült rajzát nyujta szerzőnk. Azután a „Szerelmről” és a „Csillogokról” cím alatt sikerült ügyes aperceuet, szellemes gondolatokat ír meg a szerelmről és a szép szemekről. „Az ismeretlen világgrész”-ben pedig a — női szivről nyujt találó jellemzést, földrajzi, pontos adatokkal támogatva szellemes megjegyzéseit a „serdülő ifjúság okulására.

Különben akkor okulna az ember legtöbbet ha fel sem tedezné azt azt az ismeretlen világgrész, melynek határa a szerző sze-

melyek a részvénytársaság megalakulásával összefüggő szerződések és egyéb okmányok után fizetendőek, sat. A pénzügyminiszter a nevezett gyárak által gyári célokra s z ü k s é g e s t i s z t á t a l a n s ó t a z 1875. L. t. c. 13. §-ban megállapított áron alól is átengedheti. A kereskedelmi miniszter fölhatalmazatik, hogy a nevezett gyárak építésére, illetőleg megnagyobbítására szükséges építési anyagokat és a berendezéshez szükséges gépeket önkormányzati árak mellett szállíttassa a m. kir. állam — valamint a kamatbiztosítást élvező vasutakkal.

A második törvényjavaslat jelentékeny állami kedvezményeket helyez kilátásba, illetőleg biztosít egy olyan részvénytársaságnak, mely Budapesten alakulna a hazai ipar — és kereskedelem előmozdítására legalább is 5 millió forint teljes befizetett és 10 millió forintra fölemelhető részvénytőkével.

Országgyűlés.

Budapest, február 7.

A földművelésügyi miniszterium költségvetésének tárgyalása vette igénybe ma is a képviselőház idejét.

Wittman János főképez az állategészségügyről, sertés-kereskedelméről és szarvasmarhatenyésztéséről, beszélt. Bernáth Dezső az igazságos szigor hátraírtul nem bírálta a földművelésügyi miniszterium működését és mezőgazdasági helyzetet; e miniszteriumot olyan locombihez hasonlítá, melyből kivették a kerekeket; fölfedezni látszott, hogy e miniszteriumnak a vándortanárokon kívül, kik azonban, mint látszik szintén nem állanak a szónok gratiájában, nincs érintkezése a publicummal; e miniszterium elvesztette befolyását egyes termelési ágakra (dohány, répacukor-gyártás), minek folytán szülő, a sulykot messze eldobva, azt az állítást kockáztatta, hogy a földmiv. miniszterium elvesztette közgazdasági jellegét (!).

Kricsfalussy Vilmos örömmel és helyesléssel fogadja gróf Szapáry tegnapi programját. Az ország északkeleti részének gazdasági viszonyairól és érdekeiről mondott komoly és tartalmas fejtegetéseket, melyekben az állattenyésztésre, kivándorlásra és elszegényedésre, az erdőtüvény hiányaira és havasi legelő fontosságára terjeszkedett ki; a házi kintünető figyelemmel hallgatta.

rint északról az ész — csakhogy ettől egy világtenger választja el (bizony az, és ha átkar az ember hajózni rajta, többnyire hajótörést szenved.) Talaja ingoványos — éghajlatuk változó — lakói pedig részint rabszolgák, részint szabadok. Mind igaz, azzal a kis különbséggel, hogy szabad lakói nincsenek.

És ezzel körülbelől beszámoltunk volna a kötet tartalmával. Persze csak magával a száraz tartalommal, a szerző által feltálat izletes sancc nélkül. — Aki erre is kíváncsi vegye meg a könyvet; azt az időt, amelyet ennek az elolvasásra fog fordítani, jobban úgy sem tölthetné el — ha csak praxis órákat nem vesz azokból a kedves semmiségekből, amelyeknek poetikus s nagyon ügyes teoriáját tanulhatja meg — ha időtöltésül elolvassa az „Időtöltésül”-t.

Vértési Gyula.

A szolgálalküek.

(Társadalmi regény.)

Írta: TÁBORI ROBERT.

(Folytatás.)

(33)

— Ismétlem, vagy a logikája az, — folytatá minden zavar nélkül a védő. — Milyen logika lehet az, mely a törvény tisztelgetben tartását követeli és egy lélekzetben negálja azt az alapot, melyen a törvény hoztatott. Ez ugyanis követeli, hogy a büntető oseklemény szabad akarat kifolyása legyen. Az ügyész ur pedig elismeri, hogy megvölt a leghatalmasabb kényszer, és mégis büntetést kér védenekben fejére.

Lássuk csak, mi történt volna, ha az én védenekzen az a mintapolgár, akinek őt az államügyész ur óhajtja. Tegyük föl, hogy zsebre dugta volna a sertést, és nem hívja ki ellenfelét. Vajjon az államügyész hajlandó lett-e volna, vele kezét fogni? Nem hiszem! E föltevés ellen tiltakozik az az őt párbajt, melye az államügyész ur, akit egyébiránt mint kifo-

Petrich után, ki egyebek közt az 50-es éveket a magyar gazdára nézve boldog korának mondá, gr. Szapáry Gyula válaszulva egyes szónokok kirívóbb észrevételeire Wittman rulis támadása ellenében „a tanyalókat“ (így nevezte W. a hivatalnokokat), Bernáth Dezső ellenében pedig a vándortanítókat vette védelmébe, komolyan és barázdott érvekkel verve vissza — a házsokszoros helyeslése között — mindazon támadásokat, melyek iránt a nyilatkozatot szükségesnek tartotta.

Még Andránszky br. beszélt a phylloxeráról, melyet ugyancsak gyakran emlegettek ma a szónokok.

Végül Csátrá interpellált a választási elnökök elleni vádak különleges elintézése tárgyában — nagyjából üres padok előtt.

Külföld.

Az orléani hercege elfogattas a Lajos Fülöp orléáni herceg, a trónkövetelő párisi gróf fia, a ki most lett nagykorúvá, családjának és a monarchicus pártok előzetes tudata nélkül Svájcba várta laud megjelent Párisban, habár családjának száműzetése első sorban ő reá terjed ki, a Párisban azonnal jelentkezett a hadfogadó hivatalban, hogy mint francia honpogár katonai kötelezettségének eleget tehesse.

De elutasították. — A köztársaság kománya pedig azonnal kiadta ellene az elfogatói parancsot. — A fiatal herceget csakhamar el is fogták Luynes herceg palotájában és elzárolták a Conciergerieben.

Ott szeliden bűnnak vele, ösmerősei, tisztelői meglátogathatják; menyasszonya a chartr-szi hercegnő is fölkereste.

Valószínű, hogy a rendőri fenytő bíróság a törvény rendelkezési értelmében elítéli a herceget, mint makacsodót, azután Carnot elnök megkegyelmez neki és kiutasítja az országból. — A királypárti lapok örvendenek, hogy végre az orléans család egy tagja rendkívüli lépést tett az egész ügyet feljújaj.

A bonapartista és köztársasági lapok mi jelentőséget sem tulajdonítanak a fiatal herceg vakmerő lépésének s az egészet reklamhajhászásnak tekintik.

A Ferdinánd fejedelem ellen szőtt összeesküvés sokkal komolyabban veendő, semmint eleinte hitték, miután a legújabb leleplezések nem illoyális becsürlésekről, hanem orgyilkosságról szólnak. A Bulgáriából érkezett legújabb hírek szerint az egész országban elosztott hadsereg egyetlen ujját se mozdított volna a fejedelem, vagy a miniszterek érdekében, miután Paniaza 400 katonatisztet meggyűrt a maga részére és csupán a szófiai helyőrségtől és lakosságától lehetett tartani. De az összeesküvő Szófiára azzal akartak hatni, hogy a fejedelmet egyszerűen meggyilkolták volna. Ezt a borzasztó művet maga Paniaza hajtott volna végre, a kiről még barátai is elismerik, hogy igen vérszomjas ember. A fejedelem első tanácsosának, Stambulovnak sorsa is el volt határozva: neki másnap bitófán kellett volna kimulni. Feltűnő, hogy Cankov azon a napon tette közzé proklamációját, a melyen az összeesküvők gaztettüket végrehajtani szándékoztak. Cankov az összeesküvőknek kevés napal előbb azt írta Bukarestből, hogy Oroszország most semmit sem tehet Bulgáriáért,

gásta'an gentlemant tisztelek, nem nagyon magas életkora dacára már is vivott. (Mozgás és nevetés a közönségben.) Ugy mint az államügyész ur gondolkozik, érez az egész társadalom. Nem ismeri el maga közé valónak azt, aki nem val' vele nézetközösséget.

Mit tegyen az ember az áramlattal szemben, amely az ellenállót eisodorja és tönkre teszi? Nem tehet egyebet, mint hogy lemond a saját érzéséről és fegyverrel védi becsületét, melyet a törvény nem tud megvédeni. Taraj Benzec az én védenczem, testileki jó barátja vol Gerélyi Jenőnek — ezt hitelt tanukkal bizonyítottam be. Egy pár szép szem nézése kettő vágta a baráti köteleket és a jó barátok ellenségek lettek. Megvallom, hogy az a két szép szem nagyon szép volt és érthetővé teszi az elhunyt Gerélyi Jenő föllindulását. Nem akarom e diskret kérdést itt tovább tárgyalni, mert a hallgatóság közt számos képviselőt látom azon nemnek, melyet annyira tisztelek, és mint lovagias férfiú minden körülmények közt védeni tartozom.

— Az ügyvéd ur talán az öngyilkossá lett Konkoly állására aspirál? — sugott a bájos diva egyik tisztelője; valószínűleg válsási pörökre aspirál!

— Hagyjon nekem békét azzal a Konkolyival! — válaszolt a diva, — minden lovagiasága mellett nagy embernyuzó volt Istenem!

— De annyit talán mégis fölhozhatok a lovagiaság megsértése nélkül, — folytató a védő, — hogy Gerélyi Jenő föllépése nem volt egészen helyes. Betolakodik olyan társaságba, melybe nem hívták meg, és pusztá bosszuvágyból, mivel védenczem eljegyezte az ő volt menyasszonyát, aki saját elhatározásából küldte vissza a jegygyűrűt, a legkeményebb sértésekkel illeti védenczem. Miért? Ő azt hozta fel indoklásul, hogy Taraj Benzec egy nyilatkozatot írt alá ellene. De ezt a nyilatkozatot még hatvanhét ember írta alá kivül; köztük olyan egyén is, aki később Gerélyinek segédül szolgál.

hanem a bolgár hazafiaknak maguknak kell erejüket megpróbálni. Ugy látszik, hogy Paniaza összeesküvése is ilyen „erőpróba“ volt.

Közgyűlések.

Debreczen, 4-br. 9.

I.

A kereskedő társulat közgyűlése.

A debreczeni kereskedő társulat, a mely mögött 170 éves múlt áll, ma több tekintetben emlékezetes közgyűlést tartott, a melylyel újból bebizonyította, hogy hivatása magaslatán áll s hogy egyike Debreczen amaz associacionális alapokon működő intézményeinek, a melyek csendben, de biztosan munkálva és mindig előbbre törve, maradó érdemeket szereznek városunk fejlődésének. Ezt általában jelezzük; a részletekről és konkrét tényekről felvilágosítást ad az alábbi tudósítás.

A közgyűlést fenyéri Zádor Lajos nyitotta meg, a ki rövid áttekintést vetett az ipartörvény alapján újonnan szervezkedett társulat közelebbi két évi tevékeny működésére; örömmel konstatálta a szép haladást, a mely a társulat tevékenységi körének minden részében elérte; jelezte főbb vonásaiban azokat az irányelveket, a melyeket jövőre is követni kell a kereskedő osztály érdekei előmozdítására alakult társulatnak; különösen kiemelte a társulati ház elődázhatatlan szükségességét.

Elnöki megnyitó beszéd után a társulat titkára dr. Király Ferencz orsz. képviselő olvasta fel az 1888-89. évekről szóló jelentést. — A jelentés nagyterjedelmű és nagy-szabású. Kidolgozása ép oly kitűnő szakértelmet mint kiváló gondot és szorgalmat igényelt. Első részében felöleli az egész ország közgazdasági életét az elmúlt két évben, különösen pedig kereskedelmi politikánk minden nevezetesebb alkotását s azon vezérelveket, a melyek ezen alkotásokat mozgatták és irányították. — Baross miniszterrel magy elismeréssel nyilatkozik, főként pedig a genialis kereskedelmi miniszter merész reformjáról, a zóna behozataláról s azon törekvéséről, a melylyel annyi következetességgel és sikerrel dolgozik közgazdasági életünk függetlenítése és minden tényezőjének a nemzeti állameszme érdekei alá való rendelkezése mellett. — Ép oly méltánylással részesül a jelentés részéről az ideai költségvetés is, a mely államháztartásunkban az egyensúlyt csaknem teljesen biztosítja. — A jelentés továbbá jelzi ama teendőket, a melyek közgazdasági életünk javítására a kormányra, törvényhozásra, általában a nemzetre válnak. — Második részében a jelentés Debreczen közgazdasági jelentőségével foglalkozik s ez a rész olyan becses adatokat tár fel Debreczen hatalmas ipari, kereskedelmi jelentőségére vonatkozólag, a melyek kétségtelenül teszik, hogy Debreczen város e tekintetben is a legelső vidéki városok között foglal helyet s aligha találhatni másikat, a mely felülmulná.

Ez adatok kétszeres értékkel bírnak most, a mikor a városok jelentőségének, súlyának, központi jellegének kérdése a királyi táblák decentralizálásával napirendre került. Jó lesz ez adatokat is közölni azokkal, a kik hivatva vannak ezt a kérdést eldönteni.

A jelentés utolsó, harmadik része foglalkozik különlegesen a kereskedő társulat két évi tevékenységével, igazolva azt, hogy e

társulat lelkes vezetése mellett, mily fényesen felel meg kitűnő céljának, mily sikeresen munkál közvetlen a kereskedői osztály érdekeinek, közvetve pedig a város és hazai érdekeinek előmozdításán, a melyet leghatározottabban egy minden tekintetben versenyképes kereskedelmi akadémia fenntartása által ér el.

Később bővebben ismertettük ezt a jelentést, a melyet a társulat érdemes titkára dr. Király Ferencz orsz. képviselő dolgozott ki.

A jelentés örvedetes tudomásul vétetvén, kinyomtatása elhatározottat s Mayer Emil indítványára az elnökségnek és választmánynak köszönetét fejezte ki a közgyűlés.

A választmány kisorsolt tagjai helyébe ismét ugyanazok: Geréby Fülöp, Kovács Mihály, Mayer Emil és Szepessy Antal közfelkiáltás útján megválasztottak. — Számvizsgálók pedig, a közpénztárhoz: Rochlicz Arthur és Stern Győző; a kórházi pénztárhoz: Weszter István és Gyenes Lajos; az iskolai pénztárhoz: ifj. Csanak József és Falk Lajos.

Dr. Király Ferencz bejelenté, hogy fenyéri Zádor Lajos, a kereskedelmi akadémia 200 foros ösztöndíj alapítványt, a társulati kórház javára pedig 100 foros alapítványt tett; Fényes Fülöp és fia pedig a társulati ház alapjára adtak egy 367 foros értékű kölcsönös segélyező együleti könyvecskét. A közgyűlés hálás köszönettel fogadta mindhárom rendbeli alapítványt, illetőleg adományt.

Zádor Lajos indítványára határozottat, hogy a tagsági díjak — legalább egy ideig — az eddigiek maradjanak.

Dr. Király Ferencz pedig az alapszabályoknak oly irányban leendő revizióját indítványozta, hogy a társulathoz a kiskereskedők is minél tömegesebben belépessék, s hogy a társulat által fenntartott különféle intézmények egymással szorosabb szervezet összefüggésbe hozassanak. A közgyűlés a reviziót a választmánynyra bízta.

Majd Stern Győző tartott lendület beszédet a társulat vezetőinek érdemeiről, a társadalmi életben kivívott tekintélyéről, a kereskedők tömörülésének szükségességéről, a főváros mindent absorbálni akaró törekvéseiről. Szólt a kereskedő ifjak együletéről, mely sok terhet rak a tagokra s nem képes megfelelő viszonzószolgálatot adni azoknak. Sürgeti a társulati ház építését, melyhez a kereskedő ifjak egylete is jelenlegi házbér-összegevel hozzájárulhatna s azért ott alkalmas helyiséget kapna.

Biró József, az ifjuság elnöke, elismeri, hogy az ifj. egylet pénzügyi bajokkal küzd; de hát kevés a tagok száma, holott több is lehetne. A társulati ház építését ő is sürgeti a Stern Gy. által felhozott indokok folytán is.

Erre Zádor Lajos a közgyűlés helyeslése között indítványozta, hogy hatalmazassék föl a választmány arra nézve, hogy a társulati ház mielőbbi fölépítése érdekében, a mely épületben a kereskedelmi akadémia is állandó és célszerű otthon találjon, a legmesszebb menő intézkedéseket eszközözje. Ezen indítványt elfogadtatták.

Végül a hazafias társulat dr. Király Ferencz indítványára 100 forossal belépett az Emke alapító tagjai közé.

II.

A dalegylet közgyűlése.

A debreczeni koszorúzott dalegylet ma délután tartotta közgyűlését a város házában Márk Endre elnöke alatt. A tagok elég szép számmal voltak jelen.

A közgyűlés első tárgya az elnöki évi jelentés volt, a mely szerint az egylet, feunállásának 26-ik évében ugy anyagyi, mint erkölcsi tekintetben csaknem páratlan eredményt ért el. — A Szegeden tartott országos dalversenyben ugyan csupán az elnöke által vett részt; de ezzel szemben rendezte a dícsőségteljes erdélyrezi hangverseny körutát, melynek jövedelméből 600 fortot juttathatott az Emke céljaira, a mely összeget Nemes Kálnán az egylet „örökös pártoló tagja“ 100 forttal 700 fortra emelt. — De még ennél is nagyobb jelentőségre emelkedett ez a hangverseny körut az által, hogy előkészítője volt az Emke debreczeni választmánya megalakulásának, a miben nem csekély része van a dalárdának. A debreczeni közönség pártolása a múlt évben olyan mértékben nyilvánult, hogy az is csaknem ritkítja pártját a megelőző évekhez képest.

Az egyletnek 16 új alapító és 374 pártoló tagja jelentkezett. — Az összes bevétel 3363 for. a kiadás 1973 for. volt, a miben bennfoglaltatik az Emkének küldött 700 for. — A pénztár maradvány 1390 for. a miből azonban 990 for. alapítványi tőkére esik. — A jelentést egész terjedelmében közölni fogjuk.

Lenygel Imre diszelnök indítványára miután a jelentés örvedetes tudomásul vétetett, a közgyűlés az elnöknek, a választmánynak és az egylet ügybuzgó barátainak jegyzőkönyvileg köszönetét fejezte ki.

Ezután felolvastatták Pápay János és Szilágyi Imre pénztárvizsgálók jelentése a pénztár megvizsgálásáról. Bár dos Géza pénztárosnak a felmentvény megadatott.

A folyó pénztár múlt évi maradványából az alapítványi tőkéből a régebbi években a népkerti táncsterem építésére elküldött hiányok pótlására 20% fordítottat.

Továbbá megállapítottat az 1890 évi költségelőirányzat 1508 for. bevétellel és 1056 for. kiadással.

A választmány indítványára Sándor József az Emke főtítkárát és Bekényi Péter földbírtokost a közgyűlés az egylet disztagjaivá választotta.

Hitesy Lajos örökös diszkarmesternek, az erdélyi hangverseny körutban a dalegyletnek tett nagy szolgálataiért és Maróczy János volt együleti igazgatónak jegyzőkönyvi köszönet és elismerés szavaztatott.

Végül a tisztújítás ejtetett meg titkos szavazás útján. — Újból az eddigi tisztikar választott meg következő eredményel:

Elnök Márk Endre, alelnök Harmat Gerély, pénztáros Bár dos Géza, gazda Tíkos József, jegyzők Krasznay Ferenc és Péter Gábor, zászlótartók: Torday Gábor és Pápai János. Továbbá 12 választmányi tag is választottat.

III.

Az iparos ifjuság önképző és betegsegélyező egylete tegnap délután tartotta saját együleti helyiségében rendes évi közgyűlést, melyen az együleti tagok szép számmal jelentek meg.

Elnök: Beke Mihály megnyitván a közgyűlést, felolvasásra kerültek a pénztárvizsgáló bizottság, a letár-bizottság s a könyvtári bizottság jelentései, melyek tudomásul vétettek s azok alapján a pénztárnoknak, valamint a tisztviselői karnak a felmentvény megadatott. Grünvald József együleti titkár ezután az egylet múlt évi működéséről szóló jelentést olvasta fel, — melyet lapunk holnap számában ismertettünk, — s azt a közgyűlés egyhangú „Éljenzés“-sel vette tudomásul, s annak összeállításáért a közgyűlés titkárának jegyzőkönyvi elismerést szavazott.

Elnök ezek után ugy a maga, mint tisztársai nevében az eddigi bizalmat megköszönve a közgyűlést a tisztikarnak és a választmánynak megalakítására hívta fel. A választás egyhangú felkiáltással történt és pedig:

Elnökké: Beke Mihály, alelnökké: Lőrinczák László, másod alelnökké: Veréb Lajos, titkárul: Grünwald József, II-od titkár: Kubacska István, pénztárnokul: Szedlák József, könyvtárnokul: Kiss József és Nostrai Lajos, gazda Zavilla Gyula, jegyző: Balogh Sándor, orvosul: dr. Legányi Gyula választottak.

A választmány következőleg alakítottatott: Önéllők ből: Dr. Király Ferencz, Szikszay József, Huber József, Serli Ede, L. Nagy Bálint, Szalai István, Németh Gyula, Riesz Henrik, Riesz Károly, Weidner Gusztáv, Barta Mihály, Kostya János, Varga Lajos, Háger János, Balogh József, Ács Imre, Kiltér Ede, Dézsi Lajos, Dobray István, Rendes tagok ből: Tokodi Károly, Kohn Lajos, Materny Károly, Borza József, Nagy Lajos, Asztalos István, Kaminyák József, Henez Gusztáv, Nagy János, Bai László, Balogh Sándor, Kaffán Béla, Asztalos Ferencz, Ökrös László, Szilágyi Gábor, Facsar József, Páskóczy László, Nádasai Sámuel, Bródn György, Molnár István és Sallai József. Pótló tagok: Szabó József, Balogh József, Illés József, Sztupák Károly, Kun Péter, Tóth József. — Miután az együleti dalkör újból szervezése tárgyában tett indítvány a választmányhoz áttétetni határozottat, — a közgyűlés véget ért.

Napi hírek.

Meghívás.

A királyi tábla ügyében a 40-es bizottság holnap, kedden délután 5 órakor a városháza nagy tanácstermében értekezletet tart, melyen a tagokom kívül mindazok is szívesen látnának a kik a vasárnap Budapestre utazó küldöttséghez csatlakozni óhajtanak.

Dr. Medve Kálmán

a bizottság elnöke.

— Emke. A debreczeni kereskedő társulat tegnap tartott közgyűlésén dr. Király Ferencz orsz. képviselő indítványára 100 forttal belépett az Emke alapító tagjai közé.

— Az alföldi takarékpénztár és a kereskedő ifjak önképző egyesülete tegnap tartott közgyűléséről írott tudósítást tárgyalhalmaz miatt holnap közöljük.

— Kettős Kossuth arczkép. Kutasi Imre könyvmondájából igen érdekes munka került ki: Kossuth Lajos 1848-iki és 1889-iki arczképe egymás mellett van feltüntetve. Mindkét arczkép a megszólalásig hű. Köré metasztette Klein feller Károly. Sajátoság ellentétet képez a javu férfi korában lévő és az aggastyán Kossuth. A kép 50 cméter magas és 70 cméter széles s keretbe véve bármely lakásnak díszére válik. Ára egy képernek 70 kr. Az ár tehát oly csekély, hogy mindenki könnyen megszerezheti a kettős Kossuth képet.

— Hevesvármegye Debreczen mellett. — Megirtuk már, hogy Hevesvármegye közönsége szintén feliratot intézett a képviselőház-

hoz egy-
endő elh-
a felira-
szól: a
ezen sz.
július h-
sz. a
egyik ki-
égett a
zett felir-
feliratot
kérelem
nagy fo-
hogy a
vénének
szavunk
kir. vár-
jövöben
sorban á-
el sem t-
tiz váro-
helyezte
mely ti-
viselőhá-
alkalmá-
kedvező-
ben, 189-
des bizo-
gye kö-
ispán.”
rosi há-
esküvő-
tanú-
Násznap-
százados-
lyó ass-
bőlané-
Vilma,
szony n-
Somlyó-
rencz. A
tanácsos-
követte
Azután
tánczra
látnos k-
éjjel a
zókra.
esit ke-
a szem-
a vonat
póklada-
jutasok
vissza-
főnök i-
mejd m-
zsef be-
szép m-
piros b-
kével,
himzész
piros ce-
ma is a
kapitány
készült
nyához
Przmys
prezmyat
dolni, I-
günk m-
inkább
újítás-
hogy o-
tány R-
egy na-
hirlapo-
sajtóire
kapitán
elvesz-
ujsgáir-
eső kil-
gyilkos
iró-köl-
Szabó
nak De-
ben Bu-
Mészó-
és Sztá-
ay Au-
han f-
ezélja a
megyei
tása vé-
voznán-
mű kö-
retett
tartó s-
r nosis
kérvé-
Eo mű-
közöns-
r-czóni
Badaly
P. L. d-
zett, k-
Terkes
Má-nap
9 évi
vasuti
ezübnő
hulla a
gadóba
pittat-
hogy
gyilkos

Nevünk alatt mindennemű csekélyebb minőségű áruk lesznek forgalomba hozva.
Ezen a nagyérdemű közönséget károsító eljárás elkerülése céljából minden darab gyárainkból kikerülő áru fenti törvényesen beiktatott védjegyünkkel látjuk el, mi tehát csak oly árukat ismerünk el saját készítményünknek.

valódi szépeességinek

melyek ezen védjeggyel bélyegezve vannak. Csak tiszta lenfonadékból készült vászon- és damasztmink kizárólag gyepen fehérítvék a kárpátok alján, így azok jóságra és tartósságra felülmulhatlanok.
„Valódi szépeesség” vászon és damaszt-áruink kaphatók:

Kardos László és Szabó Lajos fiai uraknál

Debreczenben.
WEIN KÁROLY és TÁRSAI Késmárkon.

Utazástól mindenki óvatik!
Raktár Debreczenben Baum Miksánál.

A női szépség — ékesség.

A Bergmann és tsa. drezdai
Lanolin-kéntejszappan
napontai kasználata által megkapjuk a gyöngöd, vaitó fehér arcshint.
Kapható drbenként 45 krért Dr. R o t h s c h o e k (Telefon 5. sz.) gyógyszerertárában és Baum Miksánál.

Rövid használat után mint fogtisztító szerk nélkülözhetlen.

Ujameriai
A fogak szépsége | **Glycerin-fogkereme**
(egészségügyi hatóság által megvizsgálva)
KALODONT Sarg F. A fia és társa
es. kir. udvari szállítók
Becsen.

Kapható a gyógyszerertárákban, illatszert kereskedésekben stb. 1 drb 35 kr.
DEBRECZENBEN:
Rickl József Zelmos Szentkirályi és Kalenda és Kun József uraknál.

8 év óta bevált, sok száz elismerés!
Egy percz alatt, kefélés nélkül — tükörfényű csizma!
Gaertner Richard folyadékös franczia pillanat-fénymáza.
A bőr ezen folyadékkal behuzandó és azonnal megvan a szép fekete fény, mely 8 napig tart, nedveségtől nem halványul el és vízmentessé tesz. Takarékos, tiszta és gyors. Hasznos a tiszt. lelkész karnak, tisztéknek, erdészeknek, földmivelőknek és mindenkinek. —
Férfi, női és gyermekcsizmáknak, lószerszámoknak stb. A c. és k. hadseregénél alkalmazva.
Díjmentes küldés: 2 üveg frt 1.30, 6 üveg 3 frt, 12 üveg frt 4.80. —
Gaertner Richard es. és k. hadsereg szállító chemicali gyára.
BÉCS, GIZELLA STRASSE 4.
Kapható minden kereskedésben, cipő és bőrkereskedésben. Debreczenben Keiner és Schwarznál Csapó-utca.

REPARATOR

Meglepő hatású külön szer cüz, köszvény és kifeszamitási daganatoknál, továbbá csúzos fej- és fülszakgatásoknál a
A budapesti Szt-Rókus kórház statisztikai kimutatása szerint a Reparatorral ott 136 kísérlet tétetett, a melyek közt 7 esetben javulás és 129 esetben teljes gyógyulás éretett el.
Kapható posta utján gyógyszerertárában és az összes gyógyszerertárákban. Ára egy nagy üvegnek 1 frt, kis üvegnek 50 kr.
KRIEGER GYÖRGY gyógyszerész a „Magyar Koronához” BUDAPEST, Kálvin-tér.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENÖR” legújabb és legdivatosabb betűkkel gazdagon felszerelt s három gyorsajtóval berendezett KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZECHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

községi és gyámi rovatos iven, hivatalos nyomtatványok,
MINDEN ALAKBAN

ÜGYVÉDI ÉS KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok.
báli meghívók, névjegyek füzetek és könyvek

a legjutányosabb áron állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESÍTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.